

Пескі заўсёды знаходзіліся на важных шляхах. З поўдня на поўнач у даўнія часы праз гэтае мястэчка праходзіў каралеўскі шлях з Кракава ў Вільню, а па Нёмане з усходу на захад ішлі караблі з таварамі на Коўна і Каралявец. Размешчаныя на вялікай пясчанай выспе, утворанай рукавамі Зальвянкі, Пескі спачатку былі вялікім дваром, які належаў то Хаткевічам, то Сангушкам, то Сапегам... У 1680-ых гадах у Песках з'явіўся першы драўляны касцёл Узнясення Найсвяцейшай Панны Марыі. Гаспадарамі святыні былі айцы дамініканцы з Дзярэчына, які ў той час, таксама як і Пескі, належаў Сапегам, але самастойнай парафіі тады не было. † У канцы XVIII стагоддзя небагатае мястэчка, да таго ж заселенае, галоўным чынам, іудзеямі, было пакінута дамінканцамі. Іх драўляны касцёл у 1801 годзе быў пераасвечаны і стаў парафіяльнай святыняй. Драўляны касцёл прастаяў яшчэ многа дзесяцігоддзяў. Гэта быў крыты драўляным храмам, збудаваны ў выглядзе крыжа, у якім было ажно пяць алтароў і дзве вежачкі. Спераду святыню ўпрыгожвала галерэя з разной балюстрадай над уваходам, якая абапіралася на чатыры слупы. Побач знаходзілася вялікая драўляная званіца, адзін са званоў на якой нават выбіваў гадзіны.

У другой палове XIX стагоддзя мястэчкаўцы пабудавалі новы касцёл, стары яшчэ некаторы час стаяў побач. Аднак новая святыня згарэла праз некалькі гадоў, а справа пабудовы мураванага касцёла зрушылася з месца толькі ў 1896 годзе. Тады святар са Струбніцы кс. Кляпацкі звярнуўся да ўлад з хадайніцтвам адносна будаўніцтва новага

касцёла для больш чым пяцісот католікаў мястэчка. Мясцовыя ўлады не вельмі прыхільна паставіліся да гэтай ідэі, аднак гродзенскі губернатар Святаполк-Мірскі дазволіў узводзіць касцёл.

У 1901 годзе пад кіраўніцтвам інжынера Вільгельма Срокі быў закладзены падмурак, аднак скончылі касцёл толькі ў 1915 годзе, калі энергічны кс. Аляксандр Гайдук давёў справу будаўніцтва да лагічнага завяршэння. Неўзабаве падчас баёў I Сусветнай вайны святыню моцна пашкодзілі артылерыйскія снарады. Менавіта тады яна страціла сваю вежу з бутавага каменю.

Больш за дзесяць гадоў касцёл прастаяў у заняпадзе, і толькі каля 1930 года ў ім ізноў пачаліся набажэнствы. У 1945 годзе святыню зачынілі, і чарговыя чатыры дзесяцігоддзі яна выкарыстоўвалася як збожжасховішча. Можа, не самае горшае прызначэнне для святыні, якую, прынамсі, не разбурылі, але выйшла так, што за сто гадоў свайго існавання касцёл у Песках больш за паўстагоддзя не мог служыць людзям як Божы дом.

Затое сёння, вернуты католікам, ён прыцягвае ўвагу кожнага падарожнага. Арыгінальныя як матэрыял – абшліфаваныя палявыя камені, – так і выгляд касцёла, форма вокнаў і некаторых частак сцен выклікаюць асацыяцыі з сярэднявечным замкам дзе-небудзь у Шатландыі. Прычым калі першае знаёмства са святыняй пакідае ўражанне нейкай змрочнасці, то пасля таго, як з-за хмар вызірае сонейка і рознакаляровыя камяні пачынаюць блішчаць кожны па-свойму, настрой адразу паляпшаецца і рука так і

Пескі. Святыня з няпростым лёсам

Аўтар: Андрэй Вашкевіч
05.12.2021 00:00

цягнецца, каб дакрануцца да сцен. Нездарма касцёл у Песках меў такую няпростую гісторыю.